

LUKÁTS JÁNOS (1943) Budapest

LUKÁTS JÁNOS

Karantén

Azért a kerthelyiséget felsöpörte. A kerthelyiségben rendnek muszáj lenni akkor is, ha a világban nincs rend. Az asztalok lábukkal az ég felé mutattak, miközben egymáson hevertek. Por nem volt, falevél nem volt. A barackfa teljes pompájában virágzott. Az a dolga... A kapun a lakatot megrázta valaki, a lakat nem engedett, ő is tudta a dolgát. A vendéglő zárva volt, ezt tábla is hirdette. – Aha, a Kakukk is bezárt! – morogta valaki a kapu előtt, és továbbment. – Ostoba! – morogta Zsiga. – Tudhatnád, hogy minden bezárt. – Az ajtóhoz támasztotta a seprűt: – Ezt mostantól te őrzöd! – Zsiga mindig beszélt mindenkivel, emberekkel, tárgyakkal. Vendégekkel...

Most baj van a világban, igazi nagy baj. Miközben minden a helyén van: seprő, asztal, barackfa. A lakat meg az üres kerthelyiség. Délután fél háromkor. Zsiga üvöltöni szeretett volna, de inkább sóhajtott. Aztán a lapáthoz nyúlt, a lapát a pinceajtóban lakott: – Na, gyere! – szólt a lapátnak. A lapát keményebb és szigorúbb, mint a seprő. Megturkálta a virágágyást, a kölykök megint bedobáltak két féltéglát.

A baj bennünk lakik, a lélekben, vagy ki hogyan nevezi magában a félelem fészket. Őrizkedj az idegentől, őrizkedj az ismerőstől. Zsiga még emlékezett egy latin mondatra az iskolából: – Cave canem! Őrizkedj a kutyától. – Szegény kutya, csak a dolgát végzi, ha ugat. Most nem ugat senki, nem harap senki. Most – azt mondják –: fertőz. Az rosszabb, nem látod, csak félsz. Aztán meg... ki tudja, mi lesz aztán. Lesz-e *aztán*.

– Zsiga! – mondta Zsiga magának –, a Kakukkot fel kell söpörni, a virágokat meg kell locsolni, a kertet fel kell ásni. Nem azért, hogy a kert... nem azért, hogy a virág... hanem hogy te. Én. Magadat kormányzod át ezen a megsötétült világon. Most úgy hívják: karantén. Varázsszó ez, ehhez kell menekülni, ehhez lehet fellebbezni. Most ez van, ha hiszel benne, talán megsegít. A latin úgy mondaná: – Momentán karantén! – Zsiga elnevette magát, vagy inkább a torokát köszörülte. Még azt gondolják, kinevetem a karantént.

A karantén a magány, a „magam egyedül”. Egy vendéglős sose lehet egyedül, akkor nem vendéglős. Rozálit hazazavarta még tegnap, kitiltotta a Kakukkból, amelyikért pedig rajongott: – Nem jöhetsz be, ki vagy zárva. – Rozáli hüppögve ment el, biztosan sírt hazáig. De tegnap még főzött, sütött, ott a félig kész ez meg az.

Zsiga sarokba állította a lapátot, megunt. A lapát néma volt és hideg, nem válaszolt neki. – Eredj vissza a pinceajtóhoz! – Elfordult a pinceajtótól. Pedig szép ez a Kakukk, ez a kerthelyiség. A fények és az árnyékok, a sövény a kerítés mentén, az apró fehér gömböcökkel, azt a vendégek úgymint letépdetik meg elpattintják. Zsiga a nyeseólló után nézett. Fölkapta, csattogtatta: – Ez legalább válaszol! – Aztán megállapította: – A karantén a legjobb alkalom sövénynyesésre. De jó, hogy egyedül vagyok...

Motozást hallott, most nem a kapu felől. Ott a lakat őrködött. Valami a ház mögött motoz. Vagy valaki... Hogy lehet az? A kapu zárva, a kert üres, a zord vendéglős pedig – itt vagyok. A motozás a kamra felől jött. Tétova motozás. Járvány idején van ilyen rémült motozás. Zsiga teleszívta magát levegővel. A kamra egyszerre titkos értelmet kapott, egy pillanat, és ellenséggé néztek

egymásra, Zsiga és a kamra. Ahogy karantén idején, amikor nem tudni... Zsiga a földre dobta az ollót. Megállt a kamraajtó előtt, néma csend üvöltött ki a kamrából. Lakat nem volt az ajtón, de Zsiga jobban félt a csendtől, mint a lakattól.

A kamraajtó nyitva volt. Korábban nem volt nyitva. Most nyitva van. Zsiga belökte a kamraajtót. Csak egy kicsit, óvatosan. Nem félt, mitől félt volna, de most karantén van. Nincs ismeretlen, nincs ismerős, nincs senki. A kamrában hogy is lehetne. Pedig a kamraajtó nyitva van.

A lábával taszított az ajtón valamennyit. Hogy a keze szabad maradjon. Jobb, ha szabad a keze. A délutáni napfény behullott a kamrába. Egy embercsozó feküdt a földön, a láda előtt. Zsiga és az embercsozó alig mozdultak. Félték egymástól, jól ismerték egymást.

– Te vagy az, Szimat? Hogy kerülsz ide? – szíves kérdés volt ez, de Zsiga hangot váltott: – Mars ki innen! – inkább nyögte, mintsem küldte. – Most itt nincs helyed!

Szimat feküdt tovább, az a legbiztosabb, akkor nem fél tőle senki, Zsiga se. Meg akkor maradhat valameddig, a kamrában, a földön.

– Minek jöttél be, te marha?! – a gazda szava volt ez, a félig-baráté, az óvatos karanténban élőé. – Nem szabad! – Aztán engedékenyebben: – Most nem! – És Zsiga félreállt, ami azt jelentette, Szimatnak most már menni kell, mászni kell. Azonnal, kifelé.

A kamra mellett kiskapu, arra intett Zsiga a fejével, az állával. Szimat simogatta a földet, az ajtót, nem akaródzott kimenni: – Te olyan jó vagy mindig, Zsiga!

– Na, elég volt, most takarodj! – A harag kezdett gyűrűzni Zsigában. Félt saját magától, hogy tesz valamit ezzel a nyomorult Szimattal. Szimat alkudozott: – De én olyan éhes vagyok. Te meg mindig szoktál...

– Ha nyitva a Kakukk, elvisellek. Egy fröccsre, zsíros kenyérre. De most... Mars ki, most karantén van! – Zsiga remélte, Szimat nem ismeri a szót, és megijed. Odább lépett, fölemelte a nyeseollót, és csattogtatni kezdte. Közben szégyellte magát, egy ilyen nyomorult kis éhenkórász ellen fegyvert ránt.

– Csak egy kicsit, mint máskor is...

– Menj ki! – Intett a kiskapu felé, aztán mintha enyhített volna az ítéleten: – Előbb menj ki. – Szimat összefogta szurtos gönceit, fejet hajtott, bicegett, csak az otromba cipője miatt. Lassított, Zsiga kezében megcsattant a nyeseolló. Szimat keze már az ajtópánton, az ajtó nyikorgott. Szimat már kívül volt, a keze még belül.

– Zsiga, biztos, hogy nem...?

– Mars ki! Ott várjál! – aztán nyelt egyet. Berántotta, belakatotha a kiskaput, elfordult, bement a házba. A barackfán felharsant egy cinege, Zsiga rá-mordult: – Most van kedved dalolni?!

Tett-vett a konyhában, egy alig-csorba tányért kotort elő nagy csörömpöléssel, lapostányért. A tegnapi krumplifőzelékből kivett egy merőkanállal, vágott mellé egy fél uborkát. Közben morgott, Rozálit szidta, hogy túl sűrű a főzelék, aztán kerített egy fasírtot, kicsit szétnyomta. Hideg volt a krumpli, hideg a fasírt, de hát karantén volt. Elindult, aztán visszafordult egy fakanálért. A cinege elhallgatott, de nézte Zsigát. Zsiga nézte a kiskaput, Szimat ujjai a kapu rácsai közt.

– Ez a tied, de vigyed innen. A tányért vissza ne hozd. És a kanál is a tied lehet. Menj odébb, kiteszem a kapu elé. – Szimat elhúzódott, Zsiga babrált a lakattal, aztán a kapu elé tette a tányért, a földre, bezárta a lakatot. Szimat kettőt lépett a tányér felé, úgy kérdezte: – Jöhetek holnap is?

Zsiga rá-mordult: – Eredj már! – Szimat átölelte a lapostányért, és elvándorolt. Zsiga elindult, be a házba. Aztán visszaszólt: – Holnapután!